

Катедрата по съдебна медицина и деонтология (КСМД) към Медицински Факултет е основана на 01.04.1919 г., като тогава е била наименована „Катедра по съдебна медицина“ и за неин първи ръководител е определен проф. д-р Атанас Стоянов Теодоров – Балан, който същата година е първият избран за редовен професор от Академичния съвет на Медицинския факултет към Софийския Университет „Св. Климент Охридски“. Проф. д-р Атанас Стоянов Теодоров заема видно място сред най-изтъкнатите лекари, създатели на българското здравеопазване и медицина. Той е пионер в българската съдебномедицинска наука и практика, основоположник на националната ни съдебномедицинска школа. Учител на първите съдебни медици и автор на първия учебник по съдебна медицина в България.

Атанас Теодоров получава гимназиално образование в София и изучава и завършва медицина във Виена (1899). След дипломирането си работи като околийски лекар в Ихтиман, Павликени и Пазарджик. По инициатива на тогавашния директор на Гражданската санитарна дирекция д-р М. Русев, през 1904 г. той е изпратен да специализира съдебна медицина във Виена при известния проф. Александър Колиско. По това време виенската съдебномедицинска школа е една от най-реномираните не само в Европа, но и в света. Във Виена д-р Ат. Теодоров получава подготовка по патологична хистология и серология при проф. А. Палтауф, а след това в Бърно при проф. К. Щернберг. По-късно той продължава специализацията си при изявените австрийски професори А. Колиско и А. Хаберда.

През 1907г. д-р Ат. Теодоров се завръща в България и създава Съдебномедицинското отделение към Бактериологичния институт в гр. София, който е към Александровска болница. Така се поставя началото на специализираната съдебномедицинска експертиза в България. Д-р Ат. Теодоров въвежда за пръв път у нас метода на преципитореакцията за съдебномедицински цели и сам произвежда преципитините. През 1912г. той е назначен за помощник-началник на Бактериологичния институт. Голям е неговият принос за бактериологичния контрол над питейните води по време на Първата световна война и в борбата за овладяване и прекратяване на епидемията от холера, разразила се в Созопол, Пазарджик, Варна, Карнобат и на други места у нас през военните години. Със своята работа д-р Ат. Теодоров завоюва висок професионален и граждански авторитет и се налага като основна фигура в изграждащото се българско здравеопазване и става един от първоучителите по медицина в България.

От 1912 до 1921 г. той е член на Висшия медицински съвет, а през последната година е избран и за негов председател. Горещ поддръжник на идеята за откриване на Медицински факултет в София, д-р Атанас Теодоров участва във всички етапи от подготовката и реализирането на тази идея. Той е един от първите редовни професори, избран от Академичния съвет на университета (01.04.1919), и създава Катедрата по съдебна медицина.

Изграждането на материалната база на катедрата среща големи затруднения и струва много усилия на нейния създател. През 1921г. Катедрата по съдебна медицина получава две малки стаи в пристроеното здание на аптечния склад, където е обособена и първата голяма аудитория на факултета (*т.нар. обща аудитория*). Изследванията на вещественни доказателства се извършват в Бактериологичния институт, а аутопсиите – в секционната зала на просектурата на „Александровска” болница, която е обща с тази на Института по патологична анатомия. През същата година е назначен първият просектор (*главен асистент*) в катедрата д-р Иван Рачев, завършил медицина в Монпелие, специализирал вътрешни болести и съдебна медицина при Проф. Сарда.

През 1924г. за асистент е назначен д-р Иван Симеонов Москов, който през 1926г. заема длъжността просектор. До секционната зала на Патологоанатомичния институт е отделена малка стая за извършване на съдебномедицински аутопсии, започва събирането на библиотечен фонд и на музейни препарати. През 1925г. Съдебномедицинският институт получава помещението на бившето гинекологично отделение (източната част на сградата, в която по-късно е настанен Стоматологичния факултет) и го ползва в продължение на 21 години. През 1927 г. като асистент в Катедрата е назначен д-р Марко Марков. Така по това време Катедрата е в състав: 1 професор, 1 просектор /главен асистент/, 1 асистент, 1 лаборант и 2 санитаря.

През 1933 г. д-р Иван Москов се хабилитира като частен, хоноруван доцент, като изнася встъпителна лекция на тема: „Кръвта като доказателно средство”, а през 1937г., също като частен доцент се хабилитира д-р Марко Марков с встъпителна лекция „Остро отравяне с алкохол”. През 1938 г. за асистент в катедрата е назначен д-р Георги Минчев Михайлов, работил преди това в Катедрата по патологична анатомия, като същата година д-р Иван Москов е избран за редовен доцент. Проф. д-р Ат. Теодоров се пенсионира през 1939 г., но не спира да работи, като по време на войната помага на единствената останала в София асистентка – д-р Р. Василева (*Катедрата е евакуирана*

в с.Летница). По-късно, когато проф. Москов и доц. Марков са арестувани и разследвани от новата власт, проф. Теодоров чете лекциите по съдебна медицина, дори когато вече е на 73 годишна възраст. В годината на неговото пенсиониране, Ръководител на катедрата става доц. д-р Иван Симеонов Москов.

Д-р Иван С. Москов е роден през 1894г., завършва право в София (1918) и медицина във Флоренция (1923). На своята първа лекция след избирането му за ръководител той казва следните думи: „Уважаеми господа, днес, когато заемам тази катедра, на която до вчера стоеше г-н проф .д-р Атанас Теодоров, задължен се чувствам като негов ученик да му изкажа пред вас, най-достойната и най-отговоряща за целта аудитория, моите чувства на почит за неговите качества на голям учен и основател на катедрата и института, и моите чувства на признателност и благодарност за грижите му да ме подготви за свой заместник... Нека провидението го запази здрав и бодър, защото той има да даде още много на нашата родна наука, на нашата съдебна медицина”.

В периода 1941-1942 г. д-р Иван Москов е избран последователно за извънреден и редовен професор. Той въвежда съставянето на машинописен съдебномедицински акт за аутопсии в секционната зала. По същото време за асистенти са назначени д-р Л. Конова, А. Филипов (химик) и д-р Ружа Василева (*работила преди това 2 години в Катедрата по анатомия*). С оглед преподаването по съдебна психиатрия, назначение в катедрата получава и д-р Никола Шипковенски, но планираната частна доцентура не се осъществява и той напуска през 1944 г..

Втората световна война нанася своите поражения и в работата на Катедрата по съдебна медицина, която е евакуирана в с. Летница, Ловешко. След 09.09.1944г. проф. Иван Москов напуска катедрата, тъй като е разследван от новата власт. Временно ръководител е доц. Марко Марков, който на свой ред е арестуван, разследван и съден от „народен съд”, за участието си в експертните около убийството на полските офицери в Катин и Виница. По-късно двамата са възстановени на работа.

След 1946г. Катедрата се премества в нова сграда, в която се помещава и до днес. Като ръководител на катедрата проф. Иван Москов подобрява нейното оборудване и организира експертната и преподавателската работа на много високо ниво. Той оставя значително научно творчество, отразено в 87 публикации, много от които във френски, немски, италиански и полски списания. Основен дял от творчеството му заемат правно-деонтологичните проблеми. Разработването на

деонтологичните въпроси в българската медицинска наука по това време е изцяло негово дело, а монографите му „Лекарска тайна” (1927) и „Деонтология – задължения и права на лекаря, и кратко лекарско право” (1946) са актуални и сега. Висока стойност имат и трудовете му, свързани с прилагането на електрошокова терапия при душевно-болни и с деонтологични въпроси при болните от сифилис. Като изхожда от етимологията на думата „свидетел”, проф. Москов преформулира документа, издаван при изследване на живи лица от „съдебномедицинско свидетелство” на „съдебномедицинско удостоверение”. Той умира на 24.09.1952г., в апогея на своята професионална дейност, на 58-годишна възраст и за ръководител на катедрата е избран проф. д-р Марко Антонов Марков.

Проф. д-р Марко А. Марков е роден на 30.03.1900г. и е завършил с първия випуск на Софийския медицински факултет (1925). До 1927 г. работи като военен лекар, интернист в Шуменската болница и е бил околийски лекар във Велико Търново. Същата година д-р Марко Марков постъпва в Катедрата по съдебна медицина, по-късно специализира обща и патологична анатомия (1932-1933) и съдебна медицина (Виена, 1938). През 1956г. на проф. Марков е присъдено званието „Доктор на медицинските науки”. За кратко време той участва в изграждането на новата Катедра по съдебна медицина в Пловдив и е първият ѝ ръководител (1945-1946). Приносът на проф. Марков за по-нататъшното развитие на съдебномедицинската наука и практика е значителен. Като председател на Научния медицински съвет при Министерството на здравеопазването той съдейства за създаването на ново законодателство в областта на здравното дело. Катедрата по съдебна медицина се превръща в естествен център за методично ръководство на експертната дейност, а също и за специализация и усъвършенстване на съдебните лекари, лекарите патолози, съдебни химици и др., както от страната, така и от чужбина. Обемът на работа нараства неимоверно и през периода 1946-1965 г., постъпват много нови сътрудници: д-р Нейков, д-р М. Василев, д-р Д. Димитров, д-р Г. Цеков, д-р Ив. Попвасилев, д-р Ж. Тричков, д-р Ст. Раданов, д-р Т. Минчев, д-р Й. Калчев, д-р Л. Рупчева, д-р И. Лазаров, д-р Ю. Тончевски, д-р Ив. Цветков и д-р Л. Кацова, д-р Т. Шишков, химиците К. Янков, Л. Хаджитодорова, С. Атанасова, К. Хаджикочева. Като главен експерт по съдебна медицина проф. М. Марков съдейства за създаването на първия Правилник за организация на съдебно медицинската експертиза (одобрен от МЗ и съгласуван с прокуратурата, Министерство на правосъдието и МВР – 26.03.1957г.). Като учен и преподавател проф. М. Марков

оставя значително наследство. Той е автор на повече от 60 научни труда в почти всички сфери на съдебната медицина. След като е пенсиониран (1965), проф. М. Марков, до смъртта си през 1967г., продължава да изнася лекции и да участва в експертната работа.

През периода 1965 – 1967г. за временен ръководител на катедрата е избран проф. д-р Георги Михайлов – ръководител и на Катедрата по патоанатомия.

През 1967г. за ръководител на Катедрата по съдебна медицина е избрана доц. д-р Ружа Александрова Василева. Тя е родена на 01.04.1908г. във Варна, следва медицина в Прага и завършва в МФ – София. Впоследствие работи като участъков лекар и като асистент в Катедрата по анатомия. В 1942 г. тя е назначена като асистент в Катедрата по съдебна медицина; по-късно е избрана за хоноруван доцент (1964), за редовен доцент (1967) и за професор (1969). През 1969г. проф. Василева е избрана и за член-кореспондент на Френското научно дружество на съдебните медици и криминалистика. Като главен съдебномедицински експерт проф. Р. Василева има значителен принос за доизграждане на съдебномедицинската мрежа в страната. В това отношение много ѝ помага огромният опит от работата ѝ в т.нар. „Представителна служба за съдебномедицинска експертна дейност” по време на войната. През 1946г. по покана на Министерството на войната, д-р Василева участва, заедно с военни от САЩ („Делегати по примирието”), в комисия за издирване, изравяне и идентифициране на загинали американски военни летци в България. Тя участва в комисийната частична аутопсията на цар Борис III, като според разкази на проф. Ст. Раданов установяват тромбоза на низходящия клон на лавата коронарна артерия и по този начин отхвърлят версията за отравяне на Царя. Проф. Р. Василева прави първите у нас разработки по съдебномедицинските, деонтологичните и правните аспекти на токсикологията и трансплантологията. Грижата ѝ за развитието на кадрите в катедрата личи от новите имена на асистенти, постъпили в периода на нейното ръководство – д-р В. Щерева и д-р Ст. Стоев (1969), д-р Е. Кирова (1970), д-р Н. Ненков (1972), химик С. Сотирова (1970). Проф. Р. Василева се пенсионира през 1973 г..

За периода 1973-1988г. Ръководител на Катедрата е проф. д-р Иван Георгиев Попвасилев. Той е роден е на 10.05.1923г. в с. Ваксево, Кюстендилско, в учителско семейство. Гимназиалното си образование завършва в III мъжка образцова гимназия – София. През 1942г. е мобилизиран в Първи пехотен полк – София, където е санитарен кандидат – подофицер. Като член на нелегалния РМС е участвал в работата на

нелегалната печатница за изработване на пропагандни материали сред войската, която през пролетта на 1944г. била разкрита и е бил арестуван. Попада във Военния затвор – София, откъдето е освободен на 08.09.1944г. Завършва медицина в МФ – София (1952г.). Работи няколко месеца като лекар в хирургично отделение на ИБМП „Пирогов”, началник „Кадри” в здравния отдел на СГНС (1953-1954), зам.-началник кадри в МНЗСГ (1954-1957), откъдето на 06.04.1957г. е преместен в Катедрата по съдебна медицина като завеждащ кабинет. От началото на 1958г. е изпратен от МНЗСГ с голяма група лекари в Германската демократична република, където работи отначало в Съдебномедицинския институт в Грайфсвалд, а след това две години (от 1959 г.) в Съдебномедицинския институт на Хумболтовия университет в Берлин при проф. д-р О. Прокоп, като научен асистент. През 1960 г. става асистент в Катедрата по съдебна медицина на ВМИ – София. През 1967 г. е избран за доцент, завеждащ Катедрата по съдебна медицина на ВМИ – Варна, откъдето със заповед на МНЗСГ (№ П 495/09.04.1971г.) е преместен в Катедрата по съдебна медицина на ВМИ – София, поради преминаване на отговорна обществено–партийна работа – зам. завеждащ отдел „Административен” при ЦК на БКП (1971-1980). Впоследствие е назначен за старши съветник и член на Съвета по възпроизводство на човешките ресурси към Държавния съвет на НРБ (от 1980-1988). Избран е за професор през 1973г. с хабилитационен труд на тема „Австралийски серум хепатит – фактор”, който през 1976 г. издава като монография. Под ръководството на проф. Ив. Попвасилев е въведена разширената кръвнотипова експертиза при спорен родителски произход в катедрите при ВМИ – София, Варна и Пловдив. Проф. Ив. Попвасилев има над 80 научни публикации и съобщения, в т.ч. и три монографии. През този период в катедрата постъпват следните научно-преподавателски кадри: д-р М. Грозева (1973), д-р З. Тошков (1977), д-р А. Николаев (1978), д-р В. Вангелов (1978), д-р Г. Гергов (1978), д-р И. Бурулянова (1979), д-р И. Попова (1980), д-р Д. Сотиров (1981), д-р Маркова, д-р Ст. Христов (1983), д-р Д. Мишин (1983), д-р Н. Станчев (1987), д-р А. Минчев (1987), д-р В. Топалов (1992), химиците З. Карпузка (1978), Д. Капитанова (1978) и А. Анастасова (1985). Щатът на катедрата нараства и към 1978 г. достига 22 преподавателски и научноизследователски кадри.

Проф. д-р Стойчо Димитров Раданов е избран за следващия Ръководител на Катедрата за периода 1988-1993г. и 1995-2000г. Той е роден на 07.03.1932 г. в с. Бабук, Силистренско, в семейство на занаятчия. Родителите му се преселват в гр. Силистра,

когато е бил на две години. Отначало учил в румънско училище, до присъединяването на Южна Добруджа от румънско владичество към България. Завърша гимназия в гр. Силистра, а медицина през 1955 г. в Медицинския факултет – София. Професионалният си лекарски път започва като участъков лекар – главен лекар на участъкова болница в гр. Кайнарджа, Силистренско (1955-1956), ординатор в хирургично отделение в болницата в гр. Силистра (1957-1958). От 01.04.1958г., след успешно издържан конкурс, е назначен за редовен аспирант в катедрата. През 1964г. защитава дисертация на тема: „Скоропостижна смърт при заболявания на сърцето (*изследване на нормалната и болестно променена архитектура на артериите на сърцето*)” с научен ръководител проф. д-р М. Марков. След конкурс е назначен за научен сътрудник и асистент. През 1969г. се хабилитира, като хоноруван доцент (*по това време е най-младият доцент във факултета – 37 годишен*), а през 1971г. е избран за професор с хабилитационен труд на тема „Морфология и танатогенеза на скоропостижна смърт от коронарна болест (морфометрични, хистологични, хистохимични, флуоресцентни, биохимични изследвания и тяхното съдебномедицинско значение)”. Работи в Катедрата по съдебна медицина във Варна до 24.04.1974г., след което е назначен като професор в Катедрата по съдебна медицина в София, ръководител на танатологичната секция, а по-късно и на биофизикотехническата лаборатория. От 26.11.1982г. в продължение на 7 години е избран за директор на Научния медико-биологичен институт при МА. От 01.09.1989г. е ръководител на Катедрата по съдебна медицина и деонтология при НМБИ-МА, София, а от 1981г. е назначен за Главен републикански специалист по съдебна медицина на Министерството на здравеопазването, която функция изпълнявал в продължение на 15 години. Специализирал е съдебна медицина през 1967г. в Научно-изследователския институт по съдебна медицина при МЗСССР (*с директор проф. д-р В.И.Прозоровски*) при проф. д-р Л.И.Громов – зав.танатологичния отдел в института и при проф. д-р О.Х.Поркшеян – завеждащ Катедра по съдебна медицина в Института за специализация на лекарите в Ленинград; в Центъра за преподаване и изследване по съдебна медицина, правна медицина и деонтология в университета „Рене-дескар” в Париж (*с директор проф.д-р Л.Деробер*) и при проф. Л. Рош – директор на Института по съдебна медицина и Центъра по токсикология в Лион. Преподава съдебна медицина и деонтология пред студенти медици, стоматолози, студенти по право, специализиращи лекари и във Висшата школа на МВР, понастоящем носеща названието „Висш институт за подготовка на офицери и научноизследователска дейност при МВР” (ВИПОНД-

МВР). Петнадесет години е бил научен ръководител на студентския научен кръжок по съдебна медицина в София и Варна, с множество премирани научни разработки на студентски форуми. Автор, съавтор и редактор е на общо 12 учебника по съдебна медицина и ръководства за практически упражнения по съдебна медицина (*някои от които са преиздавани 2 и повече пъти*). За първи път у нас е написал профилирани учебници по съдебна медицина за студенти по право (*претърпял две издания*), за студенти стоматолози (*съвместно с доц. Л. Рупчева, претърпял две издания, второто – с доц. В. Кънчев и доц. И. Дойчинов, а третото – с доц. Ив. Дойчинов, всичките под негова редакция*) и за висшата школа на МВР (*съвместно с д-р И. Пейчев, също под негова редакция*). Автор е на повече от 218 публикации (монографии, студии, научни трудове, научни съобщения и др.), от които 78 са самостоятелни и на 87 научни статии е водещ автор.

Проф. Ст. Раданов е учредител на Научното дружество по съдебна медицина и криминалистика в България (*през 1959г.*), на което е бил първият му секретар и 11 години негов председател. Под негово председателство се провежда VI- та национална конференция на съдебните медици и криминалисти (*с международно участие*) и I- вия национален конгрес по съдебна медицина и криминалистика в България (*с международно участие*). По негова инициатива през 1982г. е учредено списанието „Съдебна медицина и криминалистика” и започва издаването от 1983г. на реферативния информационен бюлетин „Съдебна медицина и съдебна химия”, на които е бил отговорен редактор. Бил е отговорен редактор и на сборника „Медико-биологични проблеми”, издаван от НМБИ – МА и член на редакционни колегии („Морфология и експериментална медицина”, „Акта булгарика”, „Българска медицина” и др.) В продължение на 11 години е бил член на Президиума на МА, на специализирани научни съвети и др. Бил е председател на комисията по медицинска етика и лекарската отговорност при Медицински факултет – Варна, член на подобна комисия при Президиума на МА и на Централната комисия при МЗ. Постоянно е участвал в изработването на кодификационни и други нормативни документи, касаещи дейността на съдебната медицина в България, както и в изработването на морално-етични кодекси на лекаря у нас. Избран е за почетен председател на Научното дружество на съдебните медици и криминалисти в България (1995г.). През този период в Катедрата са назначени д-р Ал. Апостолов, д-р Т. Боянова, д-р Р. Хаджиев, д-р Ат.

Христов, д-р Е. Иванова и химик В. Джабарска. След конкурс, през 1998г. специализация започва д-р Янко Колев.

За периодите 1993-1995г. и 2000-2002г. Ръководител на Катедрата е доц. д-р Николай Славчев Ненков, дм. Той е роден на 22.08.1937г. в с. Асеново, окръг Велико Търново. Основното си образование е завършил в родното си село, а средното в гр. Горна Оряховица с отличен успех. Висшето си медицинско образование е завършил във Висшия медицински институт гр. София през 1961 г. с отличен успех. От 1962г. до 1972г. работи като завеждащ участъкова здравна служба в селата с.Чепаево (днеш. с. Царски извор) и Драгомирово – окръг Велико Търново. През 1970г. завършва юридическия факултет на Софийския университет с много добър успех. На 14.03.1972г. след конкурс е назначен за асистент в Катедрата по съдебна медицина – София. През 1976г. е избран за старши асистент, а през 1979г. за главен асистент. Има призната специалност по съдебна медицина от 1979г. През 1981 г. защитава успешно дисертация за присъждане на научната степен „Кандидат на медицинската наука“ на тема „Популационно генетични и съдебномедицински аспекти на полиморфната система аденозиндезаминаза“. Бил е последователно главен асистент по учебната работа, завеждащ организационно методичен център към Катедрата и дългогодишен главен административен асистент. През 1990г. е удостоен от ВАК с научното звание „доцент“. Бил е дългогодишен секретар на Редакционната колегия на списание „Информационен бюлетин по съдебна медицина и съдебна химия“, член и заместник председател на управителния съвет на Дружеството по съдебна медицина и криминология, член на управителния съвет на научното дружество по съдебна психиатрия, член на Факултетния съвет на МФ и научния съвет по морфология към ВАК. Два мандата е избран за ръководител на Катедрата, а от 2001г., след създаване на Център по съдебна медицина, е назначен за негов началник и национален консултант по съдебна медицина към МЗ до пенсионирането му.

В периода 2002-2009г. Ръководител на Катедрата е проф. д-р Севдалин Начев, дмн, като през 1999-2004г. той е и зам. Декан на МФ–МУ–София. Проф. д-р Севдалин Славов Начев е роден на 26.08.1942 година в София. Завършва гимназия в София и ВМИ – София през 1968 година. За кратко работи като патолог в болницата на гр. Лом, една от първите разкрити след Освобождението в България (*през 1879г.*). След конкурс започва работа като аспирант (*докторант*) към Катедрата по неврология под ръководството на проф. д-р Сашо Божинов, като през 1973 г. защитава дисертация на

тема: „Експериментален мозъчен оток /хистологично, хистохимично и електронно-микроскопско проучване/“. От 1974 до 1994г. работи последователно като научен сътрудник, асистент, старши и главен асистент в Лабораторията по невропатология в Катедрата по патология. През 1988 година защитава докторска дисертация на тема: „Клетъчни включвания при някои заболявания на нервната система - етиопатогенетично и диференциално диагностично значение“ и получава степента дмн. От 1993 година е Ръководител на Лабораторията по невропатология при Катедрата по патология. През 1995 година е хабилитиран като доцент, а от 2002г. е избран за редовен професор. Проф. Начев работи предимно в сферата на невропатологията. През 1994г. е поканен да работи по тема: „Невропатология на СПИН“ в Лаборатория по нервни и невромускулни заболявания при Катедрата по хистология ембриология и цитогенетика на Университетската болница „Анри Мондор“ в Париж. Публикуваните данни от проучените над 250 случая на починали от СПИН са цитирани над 500 пъти в най-престижни научни статии и книги. Публикувал е над 90 статии, студии и монографии, като над 20 от тях в престижни индексирани международни издания. Участва с доклади в над 80 научни форума – Конгреси и конференции у нас и в чужбина. Съавтор е на много учебни помагала - учебници и ръководства по патология. Под негово ръководство са защитени четири дисертации и четири дипломни работи за добиване степента „магистър“ в програмата: Молекулярна биология и патология на Софийския университет „Свети Климент Охридски“. Обществената дейност на проф. Начев е свързана с Лекарската колегия. Участва във възстановяването на Лекарския съюз заедно с проф. Ив. Киров и още десетки ентузиазирани лекари. От 1993 година е Зам. Председател на Столичната лекарска колегия. От 1999 до 2004г. е Зам. Председател на Етичната комисия. От 2004г. е в Ръководството на Съюза на медицинските специалисти. Последователно е Главен секретар и Председател на Етичната комисия до 2017 година. От 2009 година, след освобождаването му като професор от Университета, проф. Начев работи като Началник на лаборатория по обща и клинична патология при Университетската болница „Свети Иван Рилски“. От 2016 година е Началник на Катедрата по обща и клинична патология при ВМА. През периода на неговото ръководство в катедрата по съдебна медицина и деонтология се хабилитират доц. д-р Станислав Христов и доц. д-р Николай Станчев. Като асистенти и специализанти постъпват д-р Радка Георгиева, д-р Александър Александров, д-р Пенчо Кожухаров, д-р Василиос Аврамидис, д-р Димитър Николов. Под негово ръководство защитава дисертация д-р Ал. Апостолов (2008г.). През този период основните насоки в научно-

практическо отношение са към хистологичните и хистохимични изследвания, тяхната адаптация и приложение към съдебномедицинската практика. Така с участието си в сложни комисийни съдебномедицински експертизи по казуси със съмнение за допуснати лекарски пропуски и грешки в медицинската практика, проф. С. Начев допринася за повишаване на професионалната тежест на експертните заключения. През 2006г. проф. С. Начев създава първото самостоятелно дружество по съдебна медицина и деонтология, на което е избран за негов председател, но поради различни междуличностни отношения и различия в мненията с някои от членовете в дружеството, постепенно замира дейността по неговите идеални цели и то преустановява своята дейност. Проф. С. Начев е носител на почетния знак на Лекарския съюз (2001г.) и е избран за Почетен председател на Дружеството по съдебна медицина, създадено през 2016г..

За периода 2008-2016г. за Ръководител на Катедрата е избран проф. д-р Станислав Иванов Христов, дм. Той е роден на 06.06.1956г. в гр. София. През 1982г. завършва медицина в Медицинска академия – Висш Медицински Институт, гр. София. От втори курс, като студент по медицина, е кръжочник в Катедрата по съдебна медицина и деонтология, под ръководството на доц. Лидия Рупчева, дм. През 1982г. проф. Христов започва работа в гр. Михайловград (*дн. Монтана*) като съдебен лекар. През 1983г. е назначен като асистент в Катедрата по съдебна медицина – МА, гр. София, където завежда биофизико-техническата лаборатория. От 1986г. до 1990г. е редовен аспирант в Катедрата по съдебна медицина в гр. Москва, Русия, като през 1990г. защитава успешно дисертация на тема „Установяване на белтъчния полиморфизъм при съдебномедицинска експертиза на косми“. От 1990г. последователно е избран за старши и главен асистент в Катедрата по съдебна медицина и деонтология при МФ – МУ – София. Ръководител е на новосъздадената с негово участие и основен принос през 1996г. ДНК-лаборатория към Катедрата. През 2002г. е назначен за Началник на Центъра по съдебна медицина при УМБАЛ „Александровска“ ЕАД. През 2003г. е избран за извънреден доцент към КСМД– МФ– МУ– София. През 2006г. е избран за редовен доцент, като същата година е избран и за член на СНС по морфология на ВАК. Под негово ръководство успешно са защитени четири дисертационни труда: от д-р Ал. Александров, д-р Илина Брайнова-Мичич, д-р Теодора Кирякова и д-р Методи Гошев и последователно се хабилитират доц. д-р Ал.

Александров и доц. д-р Ал. Апостолов. Ръководител е на пет специализанти с придобита и призната специалност „съдебна медицина”.

Проф. д-р Станислав Христов, дм има над 70 научни публикации в специализирани издания, както и над 65 участия в научни конгреси, конференции и симпозиуми. Съавтор е на учебник по съдебна медицина и деонтология (2005г.) под редакцията на проф. Стойчо Раданов, както и на две ръководства за практически упражнения по съдебна медицина (1999г, 2005г.). В научните си разработки проф. Христов е изследвал широк спектър от проблеми в съвременната съдебномедицинска наука и практика, със значителен акцент върху съвременните направления, свързани с изследване на веществени доказателства, ДНК-анализ при разнообразни съдебномедицински казуси, съдебномедицинска токсикология, съвременни аспекти в съдебномедицинската травматология. Има значителен принос в разработката и добиването на практически знания по отношение на огнестрелни наранявания. Основоположник е на съвременната съдебномедицинска биотрасология в България.

За времето на неговото ръководство на Катедрата са назначени, като асистенти д-р Илина Брайнова, д-р Теодора Кирякова, д-р Методи Гошев и д-р Димитър Методиев, а като специализанти – д-р Г. Георгиева, д-р М. Анкова и д-р Феодор Оджакков.

Проф. Христов, дм се е наложил като водещ експерт, с участие в решаването на множество сложни знакови съдебномедицински казуси. Като Ръководител на Катедрата по съдебна медицина при МФ–МУ– София, подходът му е ориентиран към повишаване квалификацията на академичния състав на катедрата, с насоченост и развитие на млади кадри, които той подпомага с теоретични и практически умения не само в ежедневната експертна и преподавателска дейност, но и чрез възможност за развитие на научни разработки в различни съвременни направления на съдебномедицинската наука.

Като преподавател, проф. Христов, дм, е отдаден на работата, като води практически упражнения и лекции за студенти по медицина и дентална медицина през целия си професионален път. В преподавателската дейност той влага висок професионализъм и страст, които го превръщат в един от най-уважаваните преподаватели в очите на студентите. Доказателство за неговия научен и практически принос като преподавател е избирането му за любим преподавател на випуск 2013г., за което получава награда на церемонията по връчване на дипломите на абсолвентите, на чиито бал е почетен гост.

В сърцата на учениците, последователите и студентите си проф. Христов е оставил своя неповторим отпечатък като експерт, преподавател и научен работник, доказал през годините своя висок професионализъм, новаторски подход и нестихващо желание за развитие на съвременната съдебномедицинска наука и практика. Под негово ръководство се развиват съвременните направления в съдебномедицинската наука и практика, като ДНК-анализ при изследване на веществени доказателства, спорен родителски произход, идентификация на личността, био-трасологични изследвания на увреждащите фактори върху човешкото тяло, отравяния с наркотични и психотропни вещества. Проф. Христов оглавява Катедрата по съдебна медицина и деонтология, която ръководи до напускането си по здравословни причини през 2015г., когато на длъжност Вр.И.Д. със заповед на Ректора на МУ-София е назначен доц. д-р Александър Александров, дм.

Доц. д-р Александър Евлогиев Александров, дм е роден на 06.01.1971г. в гр. Видин. През 1991г. средното си образование придобива във военно-музикално училище ССВМУ „Маестро Георги Анатанов” – София, след което работи няколко месеца по разпределение като военен-оркестрант във военно поделение в гр. Сливница. През м. ноември същата година заминава за гр. Крайова – Румъния, където учи румънски език – медицински профил. Обучението завършва с полагането на успешни изпити по румънски език, анатомия, химия и физика, валидни за медицинския университет в Крайова и започва да следва медицина в Медицинския факултет на същия университет. Още като студент проявява своето влечение към научно-изследователската работа и участва в редица местни и балкански конгреси и конференции за студенти и млади доктори. През 1999г. завършва своето висше медицинско образование с много добър успех и отлично защитена дипломна работа (*открита защита*) на тема „Временна оценка на лечението на есенциалната костна киста при детето”, под ръководството на акад. проф. д-р Корнелиу Сабетай, дмн, който е светило по детска хирургия не само в рамките на Р Румъния. След завършването си същата година отива в Дрезден – Германия, където 3 месеца учи немски език и работи в частна ортопедична клиника, като се свързва с Ръководителя на Катедрата по анатомия, който го кани да стане негов докторант, като му издава служебна бележка за пред властите за издаване на учебна виза, каквато посолството на Германия в Р. България отказва да даде и д-р Александров се завръща в родния си Видин. Поради трудната социална обстановка в страната по това време с множество съкращения на работни места във видинската болница, в

началото на 2000г. той започва работа на единственото възможно място, което му е било при сърце – отделението по съдебна медицина с началник д-р Анка Иванова. Именно тук натрупва основния си съдебномедицински опит, но поради наличието на т.нар. нулеви години за специализация няма възможност да кандидатства за такава по съдебна медицина. Във връзка с промени в ръководството на болницата, към края на 2001г. е преназначен на трудов договор като ординатор в отделението по неврология на същата болница. През 2002г. се явява и успешно полага изпит по съдебна медицина с база УМБАЛ „Александровска” ЕАД. През 2003г. д-р Александров е назначен за ординатор, а през м. май 2005г., след успешно положен конкурсен изпит става асистент в Катедрата по съдебна медицина и деонтология на МФ – МУ – София. Същия месец придобива и специалност „съдебна медицина”. Последователно през 2008 и 2010г. е избран за старши и главен асистент. През 2010г. година пред специализиран научен съвет (СНС) по морфология на висшата атестационна комисия (ВАК), успешно защитава дисертация на тема: „Съдебномедицинско проучване при починали с данни за употреба на наркотични вещества” с ръководител проф. д-р Станислав Христов, дм и му е присъдена образователната и научна степен „доктор”. След конкурс, през 2013г. е избран за „доцент” в Катедрата по съдебна медицина и деонтология при МФ – МУ – София. За периода 2006 – 2013г. е отговорник на хистологичната лаборатория при КСМД, а от 2013г. до 2018г. е назначен за отговорник на серологичната лаборатория. Доц. д-р Александров е ръководител на специализацията на д-р Теодора Кирякова, консултант е на две успешно защитени дисертации по токсикология на д-р Илина Брайнова-Мичич и д-р Теодора Кирякова и ръководител на общо 4 дисертации с различни направления: увреждания при пътно-транспортни произшествия, биотрасология, токсикология, причини за детска смъртност, разработвани съответно от д-р Методи Гошев (*успешно защитена през 2016г.*), д-р Атанас Христов (*успешно защитена през 2018г.*), химик Александра Анастасова и д-р Димитър Николов, които се разработват в момента. След проведен конкурс, като асистенти в Катедрата са постъпили д-р Феодор Оджаков и д-р Биляна Милева.